

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžso/61/2016
Identifikačné číslo spisu: 1014200996
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančeník
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1014200996.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeníka a členov senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci žalobcu: A. R., nar. XX.XX.XXXX, F., zastúpeného Mgr. Tomášom Adamcom, advokátom, Levočská ulica 3, Spišská Nová Ves, proti žalovanej: Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29 augusta 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 26183-3/2014-BA zo dňa 10.04.2014, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/53/2015-54 zo dňa 14.02.2016 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/53/2015-54 zo dňa 14.02.2016 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/53/2015-74 zo dňa 16.05.2016 p o t v r d z u j e .

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/53/2015-54 zo dňa 14.02.2016 v spojení s opravným uznesením č. k. 6S/53/2015-74 zo dňa 16.05.2016 krajský súd zrušil rozhodnutie žalovanej č. 26182-3/2014-BA zo dňa 10.04.2014 ako aj rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Košice č. 1380-5/2014-KEM zo dňa 08.01.2014 a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania. Krajský súd uviedol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Košice č. 1380-5/2014-KEM zo dňa 08.01.2014 o tom, že žalobca nemá nárok na úrazový príplatok za dočasnú pracovnú neschopnosť od 09.07.2007 do 13.08.2007 v dôsledku úrazu zo dňa 14.06.2007. Z administratívnych spisov žalovanej nevyplýva, že by sa medzi zamestnancom, t. j. žalobcom a jeho zamestnávateľom (Správa ciest Košického samosprávneho kraja) viedol na súde spor o nároky z pracovnoprávných vzťahov, resp. že by sa riešil spor, či úraz, ktorý žalobca utrpel dňa 14.06.2007 okolo 11:00 hod., t. j. v deň, keď jeho zamestnávateľ organizoval branno-športové hry a on sa ich zúčastnil, je pracovným úrazom. Tento úraz dňa 06.11.2008 oznámil Odborový zväz dopravy, cestného hospodárstva a autoopravárstva a zamestnávateľ dňa 16.12.2008. Zamestnávateľ žalobcu v zázname o registrovanom pracovnom úraze

uviedol, že jeho rozsah zodpovednosti za registrovaný pracovný úraz je 0 %, ale z neho nevyplýva, že by tento úraz neuznával ako pracovný úraz. Z oznámenia poisťovnej udalosti vystaveného zamestnávateľom žalobcu dňa 22.12.2008 taktiež nevyplýva, že by zamestnávateľ tento úraz nepovažoval za pracovný. Aj Inšpektorát práce v Košiciach v protokole zo dňa 19.12.2008 zamestnávateľovi žalobcu vytýka, že úraz, ktorý sa stal žalobcovi počas pracovnej doby od 6:30 hod. do 14:30 hod. v deň, keď sa konali zamestnávateľom organizované branno-športové hry, nebol ním evidovaný, registrovaný a tiež nebol hlásený ako závažný na Inšpektorát práce a až na základe šetrenia Inšpektorátom práce na podnet Odborového zväzu dopravy, cestného hospodárstva a autoopravárstva, zamestnávateľ žalobcu vyhotovil záznam o registrovanom pracovnom úraze dňa 17.12.2008. Podľa krajského súdu, ak zamestnávateľ žalobcu nikdy jednoznačne nepoprel, že daný úraz nie je pracovným úrazom, nebolo už povinnosťou Sociálnej poisťovne zisťovať a preverovať, či tento úraz je pracovným úrazom alebo nie. Ak zamestnávateľ uznal úraz, ktorý utrpel jeho zamestnanec počas pracovnej doby a s jeho súhlasom sa zúčastnil na ním organizovanom podujatí, v danom prípade branno-športových hier, za pracovný, toto stanovisko zamestnávateľa už Sociálna poisťovňa nie je oprávnená prehodnocovať. Podľa názoru krajského súdu bolo povinnosťou Sociálnej poisťovne plniť nároky žalobcu, ktorý si u nej uplatnil z titulu pracovného úrazu a nie preverovať, či úraz, ktorý ak zamestnávateľ žalobcu doposiaľ žiadnym spôsobom nepoprel, je pracovným úrazom.

Proti rozsudku krajského súdu podala včas odvolanie žalovaná žiadajúc, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že žalobu zamietne. Uviedla, že v danom prípade nie je možné úraz na športovom podujatí kvalifikovať ako pracovný úraz, pretože nevznikol pri výkone činnosti na príkaz zamestnávateľa. Poukázala na vyjadrenie zamestnávateľa, ktorý uviedol, že účasť zamestnancov nebola v čase zostavovania zoznamu účastníkov športových hier povinná. Preto je podľa názoru žalovanej potrebné odlišiť voľnočasovú aktivitu počas školenia, ktorá nespadá pod školenie ani pod cestu na školenie a zo školenia od samotného školenia, na ktorom je účasť zamestnancov povinná. Poukázala tiež na to, že závažný zoznam účastníkov športových hier bol predmetom poisťovnej zmluvy uzatvorenej so spoločnosťou Allianz - Slovenská poisťovňa, a. s., v rámci ktorej mal žalobca možnosť uplatniť si svoje nároky žiadané v tomto konaní. Žalovaná tiež poukázala na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S123/2014-31 zo dňa 28.05.2015, ktorým tento zamietol žalobu toho istého žalobcu týkajúcu sa náhrady nákladov spojených s liečením z titulu toho istého úrazu. Uviedla, že ak sa stane úraz zamestnanca v dobe, kedy neplní pracovnú úlohu ani nevykonáva činnosť, ktorá je v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, nemôže ísť o pracovný úraz. Stotožnila sa s právnym názorom pobočky, podľa ktorého uvedená športová aktivita sa konala nie na príkaz zamestnávateľa, ale na báze dobrovoľnosti, a to i napriek tomu, že žalobca utrpel úraz pri hraní futbalu, organizovanom jeho zodpovedným zamestnávateľom, ktorý sa konal v pracovnej dobe a žalobcovi bola vyplatená mzda, resp. náhrada mzdy. Či určitú činnosť zamestnanca treba považovať za plnenie pracovných povinností je rozhodujúce, či z hľadiska vecného, miestneho a časového ide objektívne o činnosť konanú pre zamestnávateľa a k takému záveru žalovaná nedospela. Poukázala tiež na stanovisko Ministerstva práce Slovenskej republiky č. 3303-2007-I/41 zo dňa 02.04.2007, v ktorom sa uvádza, že pracovným úrazom na účely sociálneho poistenia nie je úraz, ktorý zamestnanec utrpel pri športových aktivitách, ktoré priamo nesúvisia s výkonom jeho práce podľa pracovnej zmluvy alebo s činnosťou zamestnávateľa, aj keď tieto aktivity zamestnávateľ organizuje. Dodala, že účasť na športových hrách - hranie futbalu nespadá pod výkon pracovných povinností žalobcu, nešlo ani o činnosť na príkaz zamestnávateľa, a preto nemožno vyvodiť záver o priamej súvislosti s plnením pracovných úloh v zmysle citovaných právnych predpisov. I keď bol žalobca ako zamestnanec vyslaný na pracovnú cestu, činnosť, ktorá bola jej predmetom - hranie futbalu nie je plnením pracovných alebo služobných úloh tak, ako to má na mysli § 8 ods. 1 písm. a) alebo b) zákona.

Žalobca sa k odvolaniu žalovanej nevyjadril.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“). V zmysle § 492 ods. 2 S.s.p. odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v súlade s § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania, a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je potrebné potvrdiť.

Preskúmaným rozhodnutím žalovaná potvrdila rozhodnutie pobočky o nepriznaní nároku na úrazový príplatok v dôsledku úrazu žalobcu zo dňa 14.06.2007.

Medzi účastníkmi bolo sporným, či úraz žalobcu utrpený dňa 14.06.2007 je alebo nie je pracovným úrazom.

Zákon č. 461/2003 Z. z. pod sociálnym poistením rozumie aj úrazové poistenie [§ 2 písm. c)].

Podľa § 13 ods. 3 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. z úrazového poistenia sa za podmienok ustanovených týmto zákonom poskytujú úrazové dávky, a to v danom prípade úrazový príplatok.

Povinne úrazovo poistený je zamestnávateľ (§ 16 zákona č. 461/2003 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2010).

Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. nárok na úrazové dávky z úrazového poistenia zamestnávateľa má jeho zamestnanec po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom.

Poškodený na účely poskytovania úrazových dávok je zamestnanec, ak utrpel pracovný úraz alebo sa u neho zistila choroba z povolania (§ 83 zákona č. 461/2003 Z. z.).

V zmysle § 231 ods. 1 písm. i) zákona č. 461/2003 Z. z. zamestnávateľ je povinný predkladať pobočke záznam o pracovnom úraze, ktorý podlieha evidencii a registrácii podľa osobitného predpisu, a výsledky vyšetrenia pracovných úrazov a hlásenia o zistení chorôb z povolania.

Podľa § 8 ods. 1 zákona o sociálnom poistení pracovný úraz podľa tohto zákona je poškodenie zdravia alebo smrť fyzickej osoby spôsobené nezávisle od jej vôle krátkodobým, náhlym a násilným pôsobením vonkajších vplyvov, ktoré

- a) zamestnanec zamestnávateľa podľa § 16 utrpel pri plnení pracovných úloh alebo služobných úloh alebo v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh, pre plnenie pracovných úloh alebo služobných úloh a pri odvracaní škody hroziacej zamestnávateľovi,
- b) fyzická osoba uvedená v § 17 ods. 2 utrpela pri činnostiach uvedených v tomto ustanovení alebo v priamej súvislosti s týmito činnosťami.

Podľa § 8 ods. 4 zákona o sociálnom poistení plnenie pracovných úloh alebo služobných úloh podľa odsekov 1 a 2 je

- a) výkon pracovných povinností vyplývajúcich z pracovného pomeru alebo služobných povinností vyplývajúcich zo štátnozamestnaneckého pomeru alebo služobného pomeru,
- b) iná činnosť vykonávaná na príkaz zamestnávateľa a
- c) činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty alebo služobnej cesty.

Žalovaná v konaní vyhodnotila, že účasť na športových hrách - hranie futbalu nespadá pod výkon pracovných povinností žalobcu, nešlo ani o činnosť na príkaz zamestnávateľa, a preto nemožno vyvodiť záver o priamej súvislosti úrazu s plnením pracovných úloh. Úraz, ktorý sa stal žalobcovi podľa nej nemožno považovať za pracovný, žalobca utrpel úraz pri športovej aktivite, ktorá priamo nesúvisí s výkonom jeho práce. I keď bol žalobca ako zamestnanec vyslaný na pracovnú cestu, činnosť, ktorá bola jej predmetom - hranie futbalu nie je plnením pracovných alebo služobných úloh tak, ako to má na mysli § 8 ods. 1 písm. a) alebo b) zákona. S uvedeným záverom žalovanej sa Najvyšší súd Slovenskej

republiky nestotožnil. Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v § 8 ods. 4 písm. b) a c) v spojení s § 8 ods. 1 neviaže pracovný úraz len na výkon takých pracovných povinností, ktoré vyplývajú z pracovného pomeru, ale tiež za plnenie pracovných úloh považuje inú činnosť na príkaz zamestnávateľa. Uvedený predpis v § 8 ods. 1 definuje pracovný úraz ako taký, ktorý zamestnanec utrpel pri plnení pracovných úloh, v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh, pre plnenie pracovných úloh alebo pri odvracaní škody hroziacej zamestnávateľovi a zároveň za toto plnenie pracovných úloh v zmysle § 8 ods. 4 považuje nielen výkon pracovných povinností, ale tiež inú činnosť vykonávanú na príkaz zamestnávateľa a tiež činnosť, ktorá je predmetom pracovnej alebo služobnej cesty.

Z ustanovenia § 220 ods. 1 zákonníka práce vyplýva, že plnenie pracovných úloh je v zákonníku práce i v zákone o sociálnom poistení definované rovnako.

Odvolačí súd nepovažoval za relevantné tvrdenie žalovanej, že ak zodpovedný zamestnávateľ vydal príkaz zamestnancovi zúčastniť sa športových hier, tak konal nad rámec svojich právomocí - v rozpore s § 47 a § 81 zákonníka práce, z čoho žalovaná vyvodila záver, že uvedená športová aktivita sa konala nie na príkaz zamestnávateľa, ale na báze dobrovoľnosti, a to i napriek tomu, že žalobca utrpel úraz pri športovej činnosti organizovanej jeho zodpovedným zamestnávateľom v pracovnej dobe a žalobcovi bola vyplatená mzda, resp. náhrada mzdy. Pokiaľ žalovaná namietala, že v zmysle § 81 písm. a) zákonníka práce bol žalobca povinný plniť len pokyny nadriadeného, vydané v súlade s pracovnými predpismi, a teda v pracovnej dobe vykonávať len prácu podľa pracovnej zmluvy, je potrebné zdôrazniť, že zamestnanec síce nie je povinný vykonávať činnosť nad rámec činností vyplývajúcich z pracovnej zmluvy, v súlade s § 8 ods. 1 písm. b) a c) však môže vykonať aj inú činnosť na príkaz zamestnávateľa a tiež činnosť, ktorá je predmetom pracovnej cesty alebo služobnej cesty. Ustanovenie § 47 ods. 1 písm. a) zákonníka práce je ustanovením, ktoré slúži na ochranu zamestnanca.

Z administratívneho spisu vyplýva, že zamestnávateľ dňa 13.06.2007 vydal žalobcovi cestovný príkaz, v ktorom ako účel cesty označil školenie, ktoré sa malo uskutočniť dňa 14.06.2007 (začiatok cesty 06.00) a dňa 15.06.2007. Ako normálny pracovný čas (bežný pracovný čas) označil čas od 06:30 do 14:30 hod.

Zo záznamu o registrovanom pracovnom úraze zo dňa 17.12.2008 i z oznámenia poistnej udalosti zo strany zamestnávateľa zo dňa 31.12.2008 vyplýva opis priebehu úrazu: V dňoch 14. - 15.06.2007 organizovala SC KSK branno-športové hry. Menovaný sa dňa 14.06.2007 v dopoludňajších hodinách zúčastňoval futbalového zápasu, pričom v čase okolo 11.00 hod. došlo k zraneniu kotníka (správne má byť členka) pravej nohy“.

Úraz poškodeného bol teda príslušným orgánom registrovaný ako pracovný úraz a túto poistnú udalosť zamestnávateľ žalobcu pobočke Sociálnej poisťovne oznámil.

Ak zamestnávateľ nepopiera, práve naopak uznal, že úraz žalobca utrpel pri ním organizovanom školení a v jeho rámci organizovaných športových hrách, teda že uvedený úraz je úrazom pracovným, pričom došlo i k registrácii pracovného úrazu príslušným orgánom, potom neexistuje žiadny dôvod, prečo by žalovaná mala vykonávať dokazovanie a sama rozhodovať, že úraz nie je pracovným úrazom. V prípade sporu o charakter úrazu patrí taký spor do právomoci všeobecného súdu v občianskom právnom konaní podľa 1, 2 a 3 častí Občianskeho súdneho poriadku, resp. od 01.07.2016 podľa Civilného sporového poriadku (§ 4 zákona č. 160/2015 Z. z. v spojení s § 14 zákonníka práce). Žalovaná ako subjekt povinný plniť na základe úrazového poistenia zamestnávateľa pritom sama neiniciovala súdny spor z titulu jej právneho záujmu na určení opaku.

Z uvedeného vyplýva, že ak neexistuje spor medzi zamestnávateľom a zamestnancom o tom, že úraz je pracovným úrazom, potom žalovaná, bez ďalšieho, nie je oprávnená nerešpektovať skutočnosť, že úraz bol zamestnávateľom uznaný za pracovný a že ako pracovný úraz bol aj registrovaný.

Pre úplnosť odvolačí súd dodáva, že vo veci tých istých účastníkov konania s rovnakým skutkovým

stavom posúdil Najvyšší súd SR otázku pracovného úrazu rovnako, pričom išlo o nepriznanie nároku na náhradu za bolesť v dôsledku úrazu zo dňa 14.06.2007, kde Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 9Sžso/1/2016 zo dňa 29.11.2017 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/121/2014-58 zo dňa 14.10.2015.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O. s. p. v spojení s § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s § 246c ods. 1, § 224 ods. 1, § 250k ods. 1 a § 151 ods. 1 a 2 O.s.p. Keďže žalobcovi v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, odvolací súd mu napriek úspechu v konaní náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.